תלמוד בבלי · אחרונים · אמת ליעקב

אמת ליעקב על עבודה זרה

רבי יעקב לורברבוים מליסא

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

אמת ליעקב על עבודה זרה

רבי יעקב לורברבוים מליסא

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/אמת-ליעקב-על-עבודה-זרה/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף ג 4
דף ד 4
דף יא 4
דף יז 6

דף ג.

אלא כך אומרים האומות לפני הקדוש ברוך הוא: ישראל שקיבלו, היכן קיימוה. אמר הקדוש ברוך הוא: אני מעיד בהם שקיימו את התורה. אמרו לפניו, רבונו של עולם, כלום יש אב שמעיד על בנו, דכתיב בני בכורי ישראל (שמות ד, כב). אמר להם, יבואו שמים וארץ ויעידו בישראל שקיימו כל התורה כולה. אמרו לפניו, רבש"ע, אף שמים וארץ נוגעין בעדותן, דכתיב אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי (ירמי' לג, כה) וכו'. אמר להם, יבואו מכם ויעידו בישראל שקיימו כל התורה כולה: יבא נמרוד ויעיד באברהם שלא עבד עבודת אלילים. יבא לבן ויעיד ביעקב שלא נחשד על הגזל. תבא אשת פוטיפרע ותעיד ביוסף שלא נחשד על הערוית. יבא נבוכדנצר ויעיד בחנניא מישאל ועזרי' שלא השתחוו לצלם. יבא דריוש ויעיד בדניאל שלא ביטל את התפלה. יבא בלדד השוחי וצופר הנעמתי ואליפז התימני ויעידו בישראל שקיימו כל התורה כולה, שנאמר יתנו עדיהם ויצדקו (ישעי' מג, ט). [דברי המחבר כאן נשנו בנחלת יעקב פרשת האזינו בפס' האזינו וגו' (לב, א) בעמוד שה, יעויין שם].

שם אומרים לפניו רבונו של עולם תנה לנו מראש ונעשנה וכו'. אלא אף על פי כן מצוה אחת יש לי וסוכה שמה, לכו ועשו אותה. מיד כל אחד ואחד הולך ועושה סוכתו בראש גגו, והקב"ה מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז, ומיד כל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא. [דברי המחבר כאן נשנו בנחל"י פרשת אמור בפס' בסוכות תשבו (כג, מב) בעמוד קצה, יעו"ש].

דף ד.

חלילה לך להמית צדיק עם רשע - חולין הוא לך. ולא, הכתיב והכרתי ממך צדיק ורשע. הא בצדיק גמור, הא בצדיק שאינו גמור. [דברי המחבר כאן נשנו בנחל"י פרשת וירא בפס' חלילה לך מעשות כדבר הזה (יח, כה) בעמוד נא, יעו"ש].

דף יא:

עוד אחרת יש ברומי: אחת לשבעים שנה מביאין אדם שלם, ומרכיבין אותו על אדם חיגר, ומלבישין אותו בגדי אדם הראשון, ומניחין לו קרקיפלו של רבי ישמעאל בראשו. ותלו לו בצואריה מתקל זוזא פיזא. ומחפין את השווקים באינך. ומכריזין לפניו: סך קירי פלסתר. אחוה דמרנא זייפנא. דחמא חמי, ודלא חמא לא חמי. מאי אהני לי' לרמאה ברמאותיה ולזייפנא בזייפנותיה. ומסיימין בה הכי: ווי לדין כד יקום דין. דברים הללו

צריכין ביאור: הא דאמר שמניחין לו קרקופלא דר' ישמעאל, היאך אפשר שיתקיים עור של אדם מת כל כך שנים. ועוד, היאך שייך בעור הנפשט מן האדם המת יופי. וגם הענין בעצמו הוא תמוה מאוד.

ולכן נראה דבא לרמז, דהנה בכל דור באין נשמות חדשות, כמו שאמרו כמה פעמים בש"ס "אכשר דרי" (יבמות לט ב, חולין צג ב). ודור נקרא שבעים שנה. וזהו שאמר: "עוד אחרת יש ברומי", פי' ברומו של עולם, היינו למעלה. "מביאין אדם שלם ומרכיבין אותו על אדם חיגר", הכוונה כי הנשמה הנתונה, כשהיא למעלה, היא שלימה בתכלית השלימות, לכן מכנה אותה בשם אדם שלם. והגוף מכנה בשם אדם חיגר, שאינו יכול ללך בעצמו. "ומלבישין אותו בבגדי אדה"ר", פי' כי קודם שיצא לאויר העולם לומדין אותו כל התורה כולה (נדה ל ב) כאשר הי' תכלית בריאת האדם בתחלה, ולזה מכנה אותו בבגדי אדם הראשון.

"**ומניחין** לו קרקיפלו של רבי ישמעאל בראשו", פי' כי מראין לו למעלה שירידתו לארץ להיות בגוף - אפשר לו לסבול יסורים גדולים. ואם הוא צדיק יכול לסבול כמו ר' ישמעאל כהן גדול שסבל היסורין הגדולים בהפשטת עור פניו, כי אין לך יסורין גדולים מזה. וכענין שאמרו הלל מחייב את העניים (יומא לה ב), כן מראין לו קרקיפלו של רבי ישמעאל, כלומר הנך רואה שניתנה הבחירה לאדם לסבול אף יסורי הגדולה שבגדולות, ואם לא תסבול רבי ישמעאל יחייב אותך.

"**ותלו** לי' בצואריה מתקל זוזא פיזא", פי' דאדם רשע יש לו תאווה של העוה"ז, וכל הון דעלמא לא יספיק לו. ואיתא בגיטין דף נ"ח (ע"א), הובא בתוס' כאן: "תרי איסתרא פיזא נחית לעלמא חדא ברומי וחדא על כל העולם כולו", נמצא לא נחית לכל העולם כי אם זוזא פיזא. מיהו זה רק לשון מליצה לומר שיש ברומי עשירות כנגד כל העולם כולו. ולזה אמר כאן שתולין לו מתקל זוזא פיזא בצוארו, כלומר שיש בבחירתך לבחור בתאוות העוה"ז עד שלא תספיק לך כל כסף וזהב שבעולם, ותשא על צווארך רק טורח המשא של אסיפת הזהב, היינו זוזא פיזא. "ומחפין את השווקים באינך", פי' שמראין לו כל תענוגי העוה"ז, הן רבים כאלו כל השווקים מלאים מזה. "וקורין לפניו סך קירי פלסתר", ופרש"י קירי, קצין, "אחוה דמרנא זייפנא", פי' שאומרים לו שהסך שיש להקצין כשהוא אחיו של בעל זייפן, כלומר שמאסף הון שלא כדין, הוא פלסתר, פי' אינו שוה כלום. "דחמי חמי דלא חמי לא חמי", פי' מי שרואה זה כל זאת בשכלו, יפה רואה וטוב לו, כי נותן אל לבו והולך בדרך הישר. "ודלא חמי", פי' שאינו נותן לב לזה. "לא חמי", אינו רואה ונכשל. "מאי אהני לי' לרמאה ברמאותי' ולזייפנא בזייפנותיה", כלומר ההולך

אחר שרירות לבו הרע ומאסף ממון שלא בדין, לא מהני לו כלום. "ומסיימין בה הכי: ווי לדין כד יקום דין", כלומר ווי לרשעים כשיהי' תקומה לצדיקים.

ומה דחשיב אותו בין אידיהן, הוא כענין שאמרו לקמן (דף ח' ע"א) שאדם הראשון קבע ימים טובים לשם שמים, והם קבעו לע"ז. ה"נ דרך האדם לעשות סעודה ביום שהשלים שבעים שנה ולברך את השם על שסייעו לשום על לבו כל זה והחזיק עצמו בדרך טוב וישר, וראוי באותו פעם לרמז לדבר זה. והם קבעוהו לע"ז, ששמחין כל דור שעלו בימיהם לגדולה, ואומרין להיפך: סך קירי פלסתר, וכמו שפרש"י, ומכנין אותו ליעקב ולעשו ואומרים שמדתם הוא המדה של עשו הוא הטוב, וישראל עם נבל, ויעקב שהוא אחוה דמרנא - זייפנא. אבל באמת "ווי לדין כד יקום דין":

דף יז.

[**אמרו** עליו על ר"א בן דורדיא שלא הניח זונה בעולם שלא בא עליה וכו' אמר הרים וגבעות בקשו עלי רחמים. וכו' שמים וארץ וכו'. עיין ביאור רבינו בסוגיא זו בנחלת יעקב פ' ויקרא בפס' נפש כי תחטא (ד, ב), באמצע הדיבור, בעמוד קעה].